

U severojižního propojení plynovodů jsme zaspali

Pro Českou republiku je projekt plynovodu na dně Baltského moře Nord Stream 2 přínosný. "Až se dokončí – a to se zřejmě stane – umožní nám to dlouhodobě využívat naše tranzitní kapacity," tvrdí výkonná ředitelka Českého plynárenského svazu a bývalá náměstkyně ministerstva průmyslu Lenka Kovačovská.

Co by se dělo, kdyby se tranzitní kapacity přes Česko dlouhodobě nevyužívaly?

Vznikne otázka, z čeho zaplatit údržbu této infrastruktury. Pokud by neexistoval komerční zdroj financování, musela by se buď nějak redukovat, nebo by se to muselo přetavit do tarifů pro domácí spotřebitele. To není v zájmu nikoho. Díky propojení na Nord Stream 2 se také lépe dostaneme na jeden z nejlépejších plynových uzlů v Evropě. Česko má ale zároveň zájem, aby Ukrajina zůstala nadále alespoň částečně tranzitní zemí. Je lepší, pokud jsou dodávky diverzifikované.

Nakolik jsou v současnosti páteřní plynovody přes české území využívány?

Poměrně dost, zvláště v zimním období. Rusko přesouvá přepravní trasy mimo Ukrajinu, ať už jde o plynovod Nord Stream 2, či TurkStream v Černém moři. Tím pádem klesne tranzit přes Ukrajinu a Slovensko do České republiky, ale plyn nyní teče obráceně. Trochu jsme zaspali u severojižního propojení. To je projekt Stork 2, který má propojit Česko s Polskem. Byl ale odložen nejméně do roku 2022. Až tehdy bude totiž o polovinu navýšena kapacita terminálu na zkapalněný plyn LNG ve Svinoústí a měly by být dokončeny plynovody z Norska přes dánské území v Baltském moři.

Chystají se i další plynovody, které by mohly diverzifikaci v Česku zlepšit?

Už teď je ve výstavbě Capacity4Gas na severozápadě Čech, to je napojení na Nord Stream 2. V dlouhodobém plánu jsou pak plynovody, které mají vyřešit propojení na státy, se kterými propojení nejsme nebo jen slabě. Vedle zmiňovaného Storku 2 je to také propojení s Rakouskem plynovodem Baci. Nyní běží testovací projekt virtuálního propojení trhů Česka a Rakouska s využitím slovenské plynárenské soustavy. Podle výsledků se rozhodne, zda má smysl postavit fyzickou infrastrukturu.

V Evropě přibývají nové trubky, staví se terminály na LNG. Bude kontinent vůbec tolik plynu potřebovat?

Dnes asi nikdo přesně neví, kolik plynu bude Evropa potřebovat. Neví se, jak zafungují politiky na zvyšování energetické účinnosti. Není jasné, jak se bude vyvíjet situace kolem jádra ani jak rychle nastoupí obnovitelné zdroje. Ale je jasné, že prostor pro zemní plyn bude. Například v průmyslu, kde nahradí uhlí. Tam, kde potřebujete ve výrobě vysoké teploty, tedy "zatopit pod kotlem", si s elektřinou nevystačíte. Podobně bude částečně nahrazovat uhlí také v centrálním zásobování teplem. A prostor pro zemní plyn je také v dopravě, ať už ve formě stlačeného zemního plynu CNG, či zkapalněného LNG.

Má vůbec smysl podporovat plyn v dopravě, když se teď jde hlavně cestou elektromobility? Nebudeme zbytečně stavět několik infrastruktur vedle sebe?

Elektromobilita se teď hodně propaguje, ale dokud má Evropa kvůli výrobě z uhlí takovou emisní stopu jako nyní, není to to pravé. Pro dálkovou dopravu je auto na CNG spolehlivější, rychlejší a má větší dojezd. Síť plniček CNG už je v zásadě vybudovaná, máme poměrně hustou síť. Jsou jich necelé dvě stovky. Na pumpách bývaly někde stranou, dnes jsou součástí stojanů. LNG v dopravě, především nákladní, se rozvíjí hlavně v západní Evropě. U nás prozatím toto palivo testujeme, přičemž máme jednu stanici a tři vozy. Jednáme s ministerstvem dopravy o možné podpoře, nejenom investiční, při výstavbě stanic na LNG.

Vláda se loni zavázala, že na CNG ponechá výhodnější zdanění až do roku 2025. Není to vůči benzínu a naftě nefér?

Pokud chce stát prosazovat nízkoemisní dopravu, není nefér, když ji v úvodní fázi podpoří. Není to něco, co by zatížilo konečné spotřebitele, není to přímá dotace, která by křivila trh. Zatím tu není dostatečná nabídka aut na stlačený zemní plyn. Trvá dlouho, než automobilky představí nové modely, které by byly vhodné třeba pro firmy. Vedle firemních flotil vidíme příležitosti pro uplatnění CNG například v dopravních podnicích či u firem na svoz odpadu.

A co plynové elektrárny? Zdá se, že se s nimi moc nepočítá?

Státní energetická koncepce počítá s tím, že se postaví nové jaderné bloky, a od toho se odvíjí, jakou roli bude hrát zemní plyn. Počítalo se s nárůstem jeho spotřeby, ale spíše při kombinované výrobě elektřiny a tepla nebo u některých městských vytopen či velkých tepláren. Otázka je, co bude, pokud se nepostaví nové jaderné zdroje. Plynaři rozhodně

nejsou proti jádru, protože potřebujeme každý nízkoemisní zdroj. Ostatně se říká, že optimální evropský energetický mix by měl být složen ze třetiny z jádra, ze třetiny z obnovitelných zdrojů a ze třetiny z plynu. Ale v současných podmínkách, kdy o jádru není finálně rozhodnuto, se do velkých plynových projektů nikdo nepustí.

Zdroj: Anopress IT, <http://zpravy.idnes.cz> 05.03.2019